

Sprawozdanie

komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie bezpłatnego odstąpienia gruntu pod budowę klinik w Krakowie.

Wysoki Sejmie!

Od lat kilkunastu toczy się sprawa budowy klinik uniwersyteckich w Krakowie, na gruncie należącym do szpitala św. Łazarza. Wydział krajowy zażądał od c. k. Rządu w r. 1879. za odstąpienie kawałka gruntu (t. zw. na Blichu), około morg obszaru mającego kwotę 5.600 zł. jako cenę kupna. C. k. Rząd nie chciał zapłacić tej ceny, lecz żądał bezpłatnego odstąpienia gruntu.

Wysoki Sejm chcąc ułatwić i przyspieszyć budowę klinik uniwersyteckich przychylił się do bezpłatnego odstąpienia gruntu, i na dniu 13. Lipca 1880 powziął następującą uchwałę:

„Upoważnia się Wydział krajowy, ażeby część gruntu, będącego własnością szpitala św. Łazarza w Krakowie, około jednego morga wynosić mogącego, odstąpił bezpłatnie pod dwa pawilony kliniczne, kosztem Rządu wystawić się mające“.

Teraz kiedy c. k. Rząd zamierza przystąpić do budowy klinik, okazało się, że na gruncie, który miano na oku, znajdują się dwa budynki wartości 6.637 zł., mieszczące w sobie warsztaty, składy i mieszkania służby szpitalnej. Wobec tego, Wydział krajowy mniemając, że powyż powołaną uchwałą z dnia 13. Lipca 1880 Wysoki Sejm objawił chęć bezpłatnego odstąpienia samego tylko gruntu, nie zaś budynków na nim wybudowanych, żąda od Wysokiego Sejmu autentycznej interpretacji tej uchwały i wnosi, aby odstąpić c. k. Rządowi owe budynki nie bezpłatnie, lecz za jednorazowem odszkodowaniem 6.637 zł., podczas gdy c. k. Namiestnictwo sądzi, iż budynki bezpłatnie odstąpione być mają.

Komisya administracyjna otrzymawszy ten wniosek do zbadania i złożenia sprawozdania zastanawiała się przede wszystkim nad prawną stroną tej kwestyi. Zdaniem komisji administracyjnej kraj nie zaciągnął uchwałą z dnia 13. Lipca 1880 wobec c. k. Rządu żadnego prawnego zobowiązania, bo uchwała ta daje Wydziałowi krajowemu tylko upoważnienie do zawarcia umowy, t. j. do odstąpienia gruntu, a nie zawiera w sobie przyjęcia jakiegokolwiek zobowiązania. Wysoki Sejm objawiwszy jednak swą wolę i poleciwszy Wydziałowi krajowemu jej wykonanie, jest w każdym razie swą uchwałą związany, która w całej swej rozciągłości spełniona być winna.

Chodzi więc o interpretację tej uchwały.

Rzeczywiście w uchwale nie ma wcale mowy o budynkach na tym gruncie się znajdujących a z przebiegu rozpraw w Izbie nad tym przedmiotem nie można powziąć przekonania, że Wysoki Sejm uchwalając bezpłatne odstąpienie gruntu, miał świadomość, iż tamże znajdują się jakie budynki, któreby również bezpłatnie odstąpione być miały.

Jednak skoro Wysoki Sejm uchwalił bezpłatne odstąpienie gruntu, a nie zastrzegł sobie prawa do żądania odszkodowania za budynki na tym gruncie się znajdujące, to tłumacząc ściśle uchwałę sejmową musimy przyjść do przekonania, iż Wysoki Sejm odstąpił również bezpłatnie i budynki. Budynki bowiem są przynależnością gruntu (Zubehör) w myśl §. 297. u. cyw. i kto rozporządza gruntem nie wspominając nic o budynkach na nim stojących, rozporządza tem samem i budynkami.

Komisya administracyjna nie może zatem inaczej tłumaczyć uchwały Wysokiego Sejmu z 13. Lipca 1880. jak tylko w ten sposób, iż Wysoki Sejm objawiając swą wolę, aby odstąpić bezpłatnie grunt, objawił także chęć bezpłatnego odstąpienia budynków na tym gruncie się znajdujących.

Przeciwnie tłumaczenie uchwały nie dałoby się zdaniem komisji z prawniczego punktu widzenia uzasadnić, a wywołałoby jeszcze następującą anomalję:

Wydział krajowy przed rokiem 1880. kiedy odmawiał bezpłatnego odstąpienia gruntu, żądał 5.600 zł. jako cenę kupna za ten grunt, nie zastrzegając sobie również nic co do budynków na tym gruncie się znajdujących. Teraz zaś, skoro Wysoki Sejm uchwalił bezpłatne odstąpienie gruntu, miałyby c. k. Rząd za ten sam plac budowlany zapłacić 6.637 zł.

Komisya administracyjna musi zwrócić uwagę Wysokiej Izby jeszcze na jedną okoliczność. Jeżeli grunt t. z. na Blichu, o którym tu ciągle mowa, pod budowę klinik użytym zostanie, a tem samem i budynki obecnie tam znajdujące się, zostaną rozebrane, to zajdzie potrzeba w miejsce tych budynków wybudować odpowiednie ubikacje na mieszkania i składy które dotychczas w owych budynkach pomieszczone były. Budowa taka pociągnie za sobą koszta 8.000—10.000 zł. które spadną na fundusz krajowy, a które tylko wtedy uniknąćby się dały, gdyby kliniki na innem postawiono miejscu, a owych budynków nie rozbierano. Gdy jednakowoż wiele zależy na tem, aby kliniki znajdowały się w pobliżu szpitala św. Łazarza, więc chcąc nieoddać gruntu t. z. na Blichu pod budowę, trzeba wynaleść inny odpowiedni grunt obok szpitala. Gruntem takim mogłaby być parcela stykająca się bezpośrednio ze szpitalem św. Łazarza, będąca również własnością szpitala a wychodząca na ulicę zwaną „na Grzegórkach“. Parcela ta jest całkiem niezabudowaną i może okazałaby się odpowiednią na budowę klinik.

Grunt taki odstąpiłby fundusz krajowy bezpłatnie c. k. Rządowi w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 13 Lipca 1880. r. a sam byłby przez to zwolniony od wydatków któreby musiał ponieść celem zastąpienia zburzyć się mających budynków.

Z tych powodów komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu ażeby przeprowadził rokowania z c. k. Rządem, celem obrania na budowę klinik uniwersyteckich i bezpłatnego odstąpienia placu niezabudowanego, stanowiącego własność funduszu krajowego w obrębie miasta Krakowa, a w razie gdyby to okazało się niemożliwym, upoważnia się Wydział krajowy, aby odstąpił bezpłatnie grunt tak zwany na Blichu wraz z zabudowaniami w myśl uchwały Sejmu z dnia 13. Lipca 1880.

Lwów dnia 19. Stycznia 1886. r.

Za Przewodniczącego:
S. Koziebrodzki.

Sprawozdawca:
G. Romer.